

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-370/06-20

Datum: 17. 1. 2008

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Državnega sveta, in v postopku za preizkus pobude Študentske organizacije Slovenije, ki jo zastopa Blaž Žibret, odvetnik v Ljubljani, na seji 17. januarja 2008

odločilo:

- 1. Osmi odstavek 50. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 67/93, 99/99, 64/01, 100/03, 134/03 – ur. p. b., 63/04, 100/04 – ur. p. b., 94/06 in 119/06 – ur. p. b.) se razveljavi.**
- 2. Razveljavitev začne učinkovati po preteku šestih mesecev od objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.**
- 3. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 94/06) je v neskladju z Ustavo, ker ne ureja pravnega položaja diplomantov dosedanjih študijskih programov, ki so ob upoštevanju 49. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 63/04) zaradi pridobitve višje stopnje izobrazbe nadaljevali študij po študijskih programih iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu.**
- 4. Zakonodajalec je dolžan ugotovljeno neskladje odpraviti v roku šestih mesecev od objave odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.**
- 5. Člena 48, 49, peti odstavek 50. člena in 51. člen Zakona o visokem šolstvu ter prvi odstavek 15. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 94/06) niso v neskladju z Ustavo.**
- 6. Uredba o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (Uradni list RS, št. 46/06) ni v neskladju z Ustavo.**
- 7. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti sedmega odstavka 33. člena Zakona o visokem šolstvu in 10. člena, drugega odstavka 15. člena, 16., 17. in 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 94/06) se zavrne.**

Obrazložitev

A.

1. Državni svet vlaga zahtevo za oceno ustavnosti 48. in 49. člena ter petega in osmega odstavka 50. člena Zakona o visokem šolstvu (citiranega v prvi točki izreka – v nadaljevanju ZViS) in zahtevo za oceno ustavnosti prvega odstavka 15. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št.94/06 – v nadaljevanju ZViS-E). Zatrjuje neskladje izpodbijanih določb s členi 2, 14, 22, 57, 58, 59 in 153 Ustave. V zvezi s statusom, pristojnostmi in sestavo Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo (v nadaljevanju Svet) navaja, da gre za državni organ sui generis, ki ima lahko le posvetovalno funkcijo. Zato naj bi bila v neskladju z Ustavo širitev njegovih pristojnosti, ki naj bi po vsebini pomenile izvrševanje javnega pooblastila (določanje meril na področju evalvacije, habilitacija). Povečane pristojnosti naj bi bile tudi v neskladju z načelom avtonomnosti univerz. Prav tako naj bi bile v neskladju s prvim odstavkom 58. člena Ustave pristojnosti Sveta, da določa merila za habilitacijske postopke habilitacijskega senata, merila za prehode med študijskimi programi in merila za priznavanje znanj in sposobnosti, pridobljenih pred vpisom v program oziroma zunaj študijskega programa. Navaja, da je ZViS zato, ker naj ne bi jasno določal, da ima Svet pri upravnih nalogah pravice in dolžnosti uprave, v neskladju z načelom določnosti predpisov iz 2. člena Ustave. Načelo določnosti pravnih norm naj bi bilo kršeno tudi zato, ker naj ne bi bilo jasno razmerje med določbami ZViS o izvolitvi v nazive (pristojnosti posameznih senatov naj bi se podvajale s pristojnostmi Sveta) in ker naj ne bi bilo jasno določeno, za izvolitev katerih visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev oziroma visokošolskih sodelavcev naj bi bil pristojen Svet. Če naj bi se ta določba nanašala na "posameznike, ki za to zaprosijo", naj bi bila v neskladju z ustavnim načelom o avtonomnosti univerze in drugih visokih šol. Predlagatelj zatrjuje tudi neustavnost šestega odstavka 49. člena ZViS, po katerem Svet o posamičnih pravicah in zahtevkih strank odloča po Zakonu o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99 in nasl. – v nadaljevanju ZUP), z načelom pravne države. Navaja, da glede na sestavo Sveta zagotovo vsi člani Sveta ne bodo imeli izpita iz upravnega postopka, prav tako pa ne bo mogel voditi postopka član, ki bi ga določil Svet, saj bo ta odločal v senatih. S tem naj bi bilo kršeno načelo enakosti in enakega varstva pravic (22. člen Ustave), saj naj stranke zato, ker naj člani Sveta ne bi poznali postopka in naj ne bi izpolnjevali pogojev za vodenje postopka, ne bi imele enakega procesnega varstva. Peti odstavek 50. člena ZViS, ki določa, da se predstavniki študentov imenujejo za dve leti, drugi člani pa za šest let, naj bi kršil načelo enakosti (enakopravna možnost sodelovanja). Ker naj bi ZViS-E s krajšanjem mandatne dobe oziroma zmanjšanjem števila mest zmanjševal vlogo študentov in delodajalcev v Svetu, naj bi s tem posegel v njihove pridobljene pravice. Osmi odstavek 50. člena ZViS, po katerem je strokovna služba Sveta v okviru Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, naj bi kršil mednarodne standarde in merila za sistem zunanjega zagotavljanja kakovosti, saj naj ne bi omogočal neodvisnega, strokovnega, učinkovitega in transparentnega delovanja Sveta. V zvezi z uskladitvijo ravni izobrazbe, pridobljene po dosedanjih študijskih programih, s stopnjami izobrazbe iz 33. člena ZViS, navaja, da je prvi odstavek 15. člena ZViS-E z različno uvrstitvijo dosedanjih univerzitetnih programov v drugo bolonjsko stopnjo in visokošolskih strokovnih programov v prvo bolonjsko stopnjo degradiral dosedanje študente visokošolskih strokovnih programov in s tem kršil načelo zaupanja v pravo. Predlagatelj meni, da ZViS-E sicer odpravlja pravno praznino glede razmerja med

diplomanti dosedanjih in novih študijskih programov, vendar pa naj bi puščal pravno praznino glede ravni izobrazbe visokošolskih strokovnih študijskih programov od nastanka države Republike Slovenije do sprejema Uredbe.

2. Predlagatelj izpodbija tudi Uredbo o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju Uredba), ker naj bi bila v neskladju z 2. in s 153. členom Ustave. Zatrjuje, da je bila Uredba sprejeta na podlagi Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in nasl. – v nadaljevanju ZDSta), vendar naj bi šla pri tem čez meje pooblastila. Člen 31 ZDSta¹ naj bi namreč vseboval le napolnilno določbo, ki določa pristojnost organa, ne pa tudi vsebine, ki naj bi jo določala klasifikacija. Vsebino naj bi v času sprejema Uredbe urejal takrat še predlog ZViS-E, zato naj zakonske meje pooblastil še ne bi bile določene. Zaradi tega naj bi bil kršen tretji odstavek 153. člena Ustave. Ker naj v Uredbi ne bi bilo jasno določeno, da je njen namen le statistična obdelava podatkov, naj bi šlo po mnenju predlagatelja za poseg v pravice v vsakem primeru, ko se bodo delodajalci pri določanju plače ali zaposlovanju sklicevali na statistične ravni izobrazbe, ne pa na tarifni razred iz Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/02 in nasl. – v nadaljevanju ZSPJS) ali na raven izobrazbe po novem bolonjskem programu. Ker naj Uredba ne bi izrecno določala, da se z njeno ureditvijo ne posega v možnosti zaposlovanja, pravico do kandidiranja za prosta delovna mesta, pravico do napredovanja oziroma pravico do plače, naj bi bilo pravno razumevanje njene vsebine pridržano le za strokovnjake, ki se ukvarjajo s področjem izobraževanja. Med vse druge naj bi vnesla nedoločnost, nerazumljivost, zmedo in nejasnost, zaradi česar naj bi bila v neskladju z načelom določnosti predpisov iz 2. člena Ustave. Ker naj bi visoko strokovno izobrazbo uvrstila v šesto raven, univerzitetno pa v sedmo raven (čeprav sta bili pred tem obe stopnji izobrazbe uvrščeni v isto (prvo) stopnjo študijskih programov), naj bi degradirala dosedanje diplomante visokošolskih strokovnih študijskih programov. Zaradi tega naj bi bila v neskladju z načelom zaupanja v pravo.

3. Predlagatelj meni, da bi morala država vsem, ki so se šolali in vlagali svoj trud, čas in denar, pa zaradi ZViS-E in Uredbe niso na boljšem, kot če se ne bi šolali, ponuditi ustrezno denarno, simbolno ali drugo nadomestilo, lažje prehode v višje stopnje študija oziroma jih uvrstiti v tisto stopnjo, za katero so v dobri veri mislili, da se šolajo. Predlagatelj še navaja, da z ZViS-E in z Uredbo zakonodajalec oziroma Vlada nista uredila ali pa sta premalo natančno uredila področje ravni izobrazbe. S tem naj bi bili kršeni 2., 57. in 59. člen Ustave.

4. Študentska organizacija Slovenije (v nadaljevanju ŠOS) izpodbija sedmi odstavek 33. člena, 48. in 49. člen, osmi odstavek 50. člena, 51. člen in drugi odstavek 73. člena ZViS ter 15., 16., 17. in 19. člen ZViS-E. Izpodbija tudi 2. in 4. člen Uredbe. Zatrjuje neskladje izpodbijanih določb s členi 2, 14, 49, 58, 87, 120, 121 in 155 Ustave. Navaja, da je sedmi odstavek 33. člena ZViS (enoviti magistrski študijski programi), na podlagi katerega bo lahko država s podzakonskim aktom določala enovite študijske programe, v neskladju s prvim odstavkom 58. člena Ustave. Meni tudi, da izpodbijana določba ne določa nobenih kriterijev oziroma meril za določitev poklicev, za pridobitev katerih bo potrebno izobraževanje v okviru enovitih magistrskih programov.

¹ Člen 31 ZDSta določa: "Klasifikacije, ki se uporabljajo kot nacionalni standardi, ureja Vlada s svojimi predpisi."

5. V zvezi s statusom, pristojnostmi in sestavo Sveta navaja, da bi moral imeti Svet samo strokovno posvetovalno funkcijo na področju visokega šolstva. Izpodbijani člani naj bi Svetu podeljevali tudi upravno funkcijo (izdajanje odločb o izvolitvi v naziv visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev, izdajanje soglasij samostojnim visokošolskim zavodom k izvolitvi v naziv visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev) oziroma upravna pooblastila, kar naj bi bilo v neskladju z 58., s 120. in s 121. členom Ustave. Ker naj bi se strokovne naloge za Svet opravljale prek organa v sestavi ministrstva, pristojnega za šolstvo, naj bi bile vprašljive njegova neodvisnost, strokovnost in nepristranskost.

6. Prvi odstavek 15. člena ZViS-E naj bi bil v neskladju z 2., s 14., z 49., s 87. in s 155. členom Ustave. Pobudnica navaja primer, ko so univerzitetni diplomanti vpisali magistrski študij druge bolonjske stopnje, saj so na podlagi takrat veljavnega 49. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, Uradni list RS, št. 63/04 – v nadaljevanju ZViS-D) računali, da bodo z magistrskim študijem pridobili višjo (drugo) stopnjo izobrazbe. Po izpodbijani določbi pa naj bi bila že dosedanja univerzitetna izobrazba enakovredni izobrazbi po magistrskem študijskem programu, kar naj bi pomenilo, da bodo po končanem študiju pridobili isto stopnjo in raven izobrazbe. Zatrjuje, da gre za kršitev že pridobljenih pravic študentov (člen 155 Ustave), da bodo po končanem študiju pridobil višjo stopnjo izobrazbe, kot so jo imeli na začetku študija. Izpodbijana določba naj bi bila tudi nedoločna (2. člen Ustave), saj naj bi bilo nemogoče identificirati število ravni iz 15. člena ZViS-E s številom ravni v Uredbi. Navaja, da sta bili do uveljavitve izpodbijane določbe tako visokošolska kot univerzitetna izobrazba opredeljeni in določeni kot prva bolonjska stopnja. Na podlagi izpodbijane določbe pa visoka strokovna izobrazba ustreza programom prve bolonjske stopnje, medtem ko univerzitetna izobrazba ustreza programom druge bolonjske stopnje. To naj bi bilo v neskladju z 2. in s 14. členom Ustave, ker naj bi povzročalo neenakost (doslej enakih) pred zakonom, ter v neskladju s 155. členom Ustave (kršitev pridobljenih pravic). Izpodbijana določba naj bi posegala v pravni standard enakih pogojev dostopnosti vsakega delovnega mesta, saj naj bi bila diplomantom visokih strokovnih šol zaradi uvrstitve v prvo bolonjsko stopnjo kršena enaka možnost do pridobitve delovnega mesta. Z izpodbijano določbo naj bi bile kršene tudi pravice tistih študentov, ki so bili vpisani na bolonjske univerzitetne programe prve stopnje in so utemeljeno pričakovali, da bodo po končanem študiju zaposljivi. Zaradi izpodbijane določbe naj bi dejansko pridobili VI. stopnjo izobrazbe. Zato bodo morali opraviti tudi študij druge bolonjske stopnje, če bodo želeli pridobiti izobrazbo, ki bo enaka VII. stopnji oziroma univerzitetni izobrazbi.

7. V zvezi z drugim odstavkom 15. člena ZViS-E² pobudnica navaja, da naj bi bila izpodbijana določba v neskladju s 87. členom Ustave. Pooblastilo Vladi naj ne bi bilo podeljeno na pravilen in zakonit način, ker naj ne bi bila določena obseg in način podelitve pooblastila glede odločanja o pravicah in obveznostih posameznikov pri določanju zvrsti in ravni izobrazbe. Zato naj bi pristojni organ odločal po prostem poudarku, zaradi česar naj bi obstajala možnost arbitriranja, s tem pa naj bi bilo kršeno načelo določnosti pravnih norm (2. člen Ustave).

8. Člen 16 ZViS-E, ki ureja prehode med študijskimi programi, naj bi bil zato, ker omogoča smiselno uporabo 38.a člena ZViS, v neskladju z načelom zaupanja v pravno

² Drugi odstavek 15. člena ZViS-E določa, da podrobnejše določbe o razvrstitvi ravni izobrazbe sprejme Vlada v predpisu o uvedbi in uporabi klasifikacije izobraževanja in usposabljanja v Republiki Sloveniji.

državo in z načelom enakosti pred zakonom. Glede na to, da naj bi se v okviru študijskega programa določale pravice in obveznosti posameznika, naj bi bila takšna smiselna uporaba nedopustna, ker bi morale biti pravice in obveznosti jasno določene z zakonom. Izpodbijana določba naj bi zaradi tega kršila tudi načelo določnosti pravnih norm.

9. Člena 10 in 17 ZViS-E (financiranje študijskih programov) naj bi omogočala, da se visoko šolstvo financira prek uredbe oziroma s podzakonskim aktom. Zato naj bi bila v neskladju z drugim odstavkom 58. člena Ustave, ki določa, da način financiranja univerz določa zakon. Pobudnica meni, da 10. člen ZViS-E omogoča, da se prek načina financiranja, ki je določen v 17. členu ZViS-E, in sicer mimo zakonskega pooblastila s spremembo uredbe pozneje morda določijo tudi šolnine oziroma drugi načini financiranja, ki nimajo podlage v zakonu. Zato naj bi bila izpodbijana določba tudi v neskladju s 87. členom Ustave.

10. Člen 19 ZViS-E, ki določa, da prenehata veljati 47. in 49. člen ZViS-D, naj bi povzročil prenehanje veljave zakonskih prehodov. S tem naj bi povzročil neenakost med udeleženci visokošolskih študijev, kar naj bi bilo v neskladju s 14. členom Ustave.

11. Glede 2. in 4. člena Uredbe pobudnica navaja, da ZViS-E sicer razvršča osebe v ravni izobrazbe, pridobljene po bolonjskem izobraževalnem procesu, ne določa pa dejanskih meril in kriterijev za razvrščanje ravni izobrazbe (aktivnosti in izidi glede na zahtevnost in zapletenost vsebine). To naj bi bilo brez zakonske podlage določeno v 2. členu Uredbe. Po mnenju pobudnice bi morali biti kriteriji in merila za določitev ravni izobrazbe določeni z zakonom. Zato naj bi bil 2. člen Uredbe v neskladju s 87. členom Ustave. Enako naj bi veljalo za zgradbo in merila razvrščanja, ki jih določa 4. člen Uredbe. Pobudnica se pri navajanju neustavnosti Uredbe glede razvrščanja ravni oziroma podravni izobrazbe smiselno sklicuje na razloge, ki jih navaja za neustavnost 15. člena ZViS-E.

12. Državni zbor (v nadaljevanju DZ) v odgovoru navaja, da se strinja z navedbami Vlade v obširno utemeljenem mnenju z dne 3. 10. 2006. V zvezi s statusom, pristojnostmi in sestavo Sveta navaja, da je Zakonodajnoppravna služba DZ na nekatera odprta vprašanja opozorila v svojem mnenju k predlogu ZViS-E, in sicer tudi glede prevzema pristojnosti, ki bi lahko pomenile izvrševanje javnih pooblastil oziroma odločanje o pravicah posameznikov. Pojasnjuje, da je bila glede slednjih sprejeta izrecna določba, da se o njih odloča v upravnem postopku, glede pristojnosti za izvrševanje javnih pooblastil pa opozarja na spremenjeni 121. člen Ustave, po katerem opravljanje upravnih nalog ni več omejeno le na ministrstva. Pravila za delovanje upravnih nalog naj bi določal Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/02 in nasl. – v nadaljevanju ZDU-1), zato naj bi bilo jasno, da mora tudi Svet, kadar opravlja upravne naloge, postopati v skladu z zakoni in z drugimi predpisi, ki urejajo delovanje državne uprave oziroma izvrševanje javnih pooblastil. V zvezi z očitkom, da je šesti odstavek 49. člena ZViS v neskladju z 22. členom Ustave, se sklicuje na 29. člen ZUP, iz katerega naj bi jasno izhajalo, da za odločanje po kolegijskem organu, tudi ko gre za odločanje po določbah ZUP, ni treba, da bi katerikoli od članov kolegijskega organa izpolnjeval pogoje za vodenje upravnega postopka. Glede očitka, da naj bi osmi odstavek 50. člena ZViS z določbo o krajši mandatni dobi študentov kršil načelo enakosti, navaja, da je krajša mandatna doba študentov prilagojena vsebini in trajanju statusa študenta, poleg tega pa

člani Sveta (in senatov) ne predstavljajo sami sebe, temveč področje, za katerega so imenovani.

13. Vlada v odgovoru oziroma mnenju navaja, da je možnost določitve enovitih študijskih programov s posebnim predpisom določena po vzoru številnih držav, podpisnic Bolonjske deklaracije, pri čemer naj o njihovi vpeljavi ne bi odločali visokošolski zavodi sami, temveč različni nacionalni organi (vlada, ministrstvo, akreditacijski in evalvacijski organi itd.). Po navedbah Vlade so pogoji za opravljanje določenih poklicev že sedaj določeni okvirno v zakonih, natančneje pa s podzakonskimi akti, visokošolski zavodi pa glede na te pogoje sami določijo študijske programe. Enako naj bi veljalo tudi za enovite študijske magistrske programe. Glede zatrjevane neustavnosti določb, ki urejajo status, pristojnosti in sestavo Sveta, Vlada v mnenjih navaja, da soglaša z mnenjem Zakonodajnopravne službe DZ o predlogu ZViS-E. Poleg tega navaja, da zaradi načela o ločevanju upravljavskih in poslovnih nalog Svet pri odločitvah, za katere so sicer pristojne državne institucije, npr. DZ ali Vlada (ustanavljanje visokošolskih zavodov, izvajanje nacionalnega programa), sodeluje z mnenjem. V primerih, ki so izrazito strokovne narave (npr. vsebina študijskega programa), pa naj bi odločal v akreditacijskem postopku. Postopek naj bi bil skladen z osnovno opredelitvijo akreditacijskih in evalvacijskih postopkov, kot naj bi jo objavil Unesco – Cepes v publikaciji *Quality Assurance and Accreditation*.³ Opozarja, da je Ustavno sodišče pristojnosti in status Sveta že presoјalo v odločbi št. U-I-34/94 z dne 22. 1. 1998 (Uradni list RS, št. 18/98 in OdlUS VII, 14). Vlada meni, da bo s tem, ko bo Svet dobil še vlogo evalvacijskega organa, njegova vloga še vedno v okviru zagotavljanja enotnih standardov in kvalitete visokošolskega izobraževanja tako na univerzi kot na samostojnih javnih in zasebnih visokošolskih zavodih. Za opredelitev Sveta kot evalvacijskega telesa naj bi bila upoštevana tudi merila, ki so potrebna za članstvo v *European Network of Quality Assurance* (v nadaljevanju ENQA). Vlada zatrjuje, da so zakonske določbe o samostojnosti, neodvisnosti, strokovnosti in nepristranskosti Sveta, pa tudi določbe o organu v sestavi ministrstva, ki bo zanj opravljal strokovne in organizacijske naloge, povsem določne in jasne. V mnenju z dne 20. 12. 2006 navaja, da lahko na podlagi spremenjenega 121. člena Ustave pridobi javno pooblastilo tudi organ, kakršen je Svet. Vodenje postopkov po ZUP pa naj bi bilo mogoče urediti s pooblastilom uradni osebi z izpolnjenimi pogoji.

14. V zvezi z zatrjevano neustavnostjo prvega odstavka 15. člena ZViS-E Vlada navaja, da ZViS-D, s katerim je bil opredeljen pravni okvir za vpeljavo nove študijske strukture, skladne z Bolonjsko deklaracijo, razmerij med dosedanjim in novim sistemom ni uredil, ker naj bi bil prehodni 49. člen tega zakona premalo natančen. Navaja, da je bila izpodbijana ureditev v 15. členu ZViS-E sprejeta ob upoštevanju mednarodnih ureditev v drugih primerljivih državah podpisnicah Bolonjske deklaracije. Prav tako naj bi bila upoštevana predloga dveh evropskih dokumentov, in sicer *Evropsko ogrodje kvalifikacij* ter *Ogrodje kvalifikacij evropskega visokošolskega prostora*. Z enakimi merili za vse vrste študijskih programov in ravni izobrazbe, ne glede na to, kdaj si jo posameznik pridobi, naj prav tako ne bi bilo kršeno načelo sorazmernosti, saj naj bi prav po enakih merilih prepoznane podobnosti in različnosti omogočile in zagotovile, da je bilo to načelo izpolnjeno. Opozarja, da določbe 15. člena ZViS-E ne pomenijo izenačitve ali celo enakosti dosedanjih in novih študijskih programov. Pomenile naj bi le, da raven izobrazbe, ki si jo je bilo mogoče pridobiti doslej, ustreza ravni v novem visokošolskem

³ A Glossary of Basic Terms and Definitions, Bukarešta 2004.

sistemu. Pomembna naj bi bila zato, da bi se za sedanje diplomante ohranile pridobljene pravice tako pri nadaljevanju izobraževanja kot pri zaposlovanju. Niti 15. člen ZViS-E niti Uredba naj sama po sebi ne bi določala niti plač za posamezne ravni izobrazbe oziroma razvrščanja izobrazbe v tarifne razrede niti pogojev za zasedbo določenega delovnega mesta.

15. Glede določbe 16. člena ZViS-E Vlada meni, da se ta člen ujema s sistemsko ureditvijo pri opredeljevanju pogojev za vpis in prehode. Člen 16 ZViS-E naj bi zagotavljal enakost med diplomanti novih in diplomanti dosedanjih študijskih programov pri nadaljevanju študija. Vlada zavrača tudi očitek o neustavnosti drugega odstavka 73. člena ZViS in 17. člena ZViS-E, ki se nanašata na financiranje visokošolskih zavodov. Ker mora biti vsak podzakonski akt usklajen z zakonom, naj bi bil dvom o morebitni vpeljavi načina financiranja študija s podzakonskim aktom Vlade, ki nima podlage v ZViS, neupravičen. Po mnenju Vlade je prav tako neutemeljen očitek o neustavnosti 19. člena ZViS-E, ker naj bi bilo z 18. členom ZViS-E zagotovljeno, da se bodo vsi kandidati vpisovali v študijske programe pod enakimi pogoji.

16. V zvezi z Uredbo Vlada navaja, da je samostojen predpis, sprejet v skladu z ZDStA. Razvrščanje izobrazbe v ravni po Uredbi po mnenju Vlade samo po sebi ne pomeni niti odločitve o pogojih za zasedbo delovnega mesta niti neposredno ne vpliva na določanje plač. Po mnenju Vlade je treba ZViS-E in Uredbo, ne glede na to, da sta dokumenta v nekaterih točkah komplementarna, in ne glede na čas sprejetja, razumeti kot samostojna dokumenta z različnimi nameni. Tako naj bi bilo z ZViS-E urejeno razmerje med ravnmi izobrazbe po predbolonjskih študijskih programih in ravnmi izobrazbe, ki si jo bo mogoče pridobiti v bolonjskem sistemu, uvedenem z novelo leta 2004. Pravna podlaga za sprejem Uredbe pa naj bi bil ZDStA (2., 3., 4., 27., 31. in 34. člen). Na tej pravni podlagi naj bi Vlada sprejela že več standardnih klasifikacij z nekaterih drugih področij. V vseh teh uredbah naj bi bilo določeno, da se klasifikacije, ki jih določajo, uporabljajo zgolj za statistične in evidenčne namene. Glede na tako določen namen Uredbe naj ta sama po sebi ne bi onemogočala, da je npr. za sedmi tarifni razred po ZSPJS kot izobrazbeni pogoj poleg visokošolske univerzitetne izobrazbe še naprej navedena tudi visokošolska strokovna izobrazba, ki jo pristojne institucije (socialni partnerji) skladno s predpisi določijo oziroma se zanjo dogovorijo. Prav tako naj ne bi pomenil razvrščanja v plačne razrede 15. člen ZViS-E, pa tudi pogoji za zasedbo delovnih mest naj bi še vedno ostali v pristojnosti delodajalcev oziroma organov, ki urejajo poklice v posameznih sektorjih.

17. Tako kot Mednarodna klasifikacija izobraževanja – ISCED1997 in druga orodja naj bi bili tudi v Klasifikacijskem sistemu izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju KLASIUS), ki ga uvaja Uredba, za opredelitev ravni in za razvrščanje na ravni uvedena določena merila. Merila v KLASIUS-u (minimalna kvalifikacija, ki se zahteva za vstop, tipično skupno trajanje programa, tipična prehodnost v nadaljnje izobraževanje ter opis ravni in podravni z vidika generičnih učnih izidov – znanja, spretnosti, zmožnosti) naj bi bila podobna merilom iz drugih standardnih klasifikacij. Vlada opozarja, da s teoretičnega in praktičnega vidika obstoj klasifikacije sploh ni mogoč brez opredelitve kriterijev (meril) za razvrščanje enot kot sestavnega elementa – gradnika klasifikacije. Namen in uporaba KLASIUS-a, ki ju določa 1. člen Uredbe, naj bi bila podrobneje opredeljena v petem odstavku 3. poglavja Metodoloških pojasnil klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (Uradni list RS, št. 89/08 – v nadaljevanju Metodološka pojasnila KLASIUS-a). Merila za razvrščanje izobraževalnih aktivnosti in izobraževalnih izidov v ravni v Uredbi naj bi bila primerljiva z merili, ki so bila uporabljena

pri sestavljanju prvega odstavka 15. člena ZViS-E. Ker naj bi bile najpomembnejše značilnosti posameznih študijskih programov prepoznane kot elementi za razvrščanje v obeh predpisih, naj bi bila uporaba Uredbe vnesena tudi v ZViS-E. Vlada poudarja, da ne kot podrejen, temveč kot komplementaren akt s podrobnejšimi določbami o razvrstitvi v ravni izobrazbe.

B. – I.

18. Ustavno sodišče je pobudo ŠOS za začetek postopka za oceno ustavnosti 48., 49., petega in osmega odstavka 50. člena ter 51. člena ZViS in pobudo za oceno ustavnosti prvega odstavka 15. člena ZViS-E sprejelo. Prav tako je sprejelo pobudo za oceno ustavnosti 2. in 4. člena Uredbe. Ker so bili izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št.64/07 – ur. p. b. – v nadaljevanju ZUstS), je nadaljevalo z odločanjem o stvari sami.

B. – II.

Presoja 48. in 49. člena, petega in osmega odstavka 50. člena ter 51. člena ZViS

19. Ustavno sodišče se je s statusom Sveta, ki ga je imel pred uveljavitvijo ZViS-E,⁴ delno že ukvarjalo v odločbi št. U-I-34/94 (točka 64 obrazložitve). Ugotovilo je, da je Svet opredeljen kot posvetovalni organ Vlade in sprejelo stališče Sekretariata DZ za zakonodajo, da se neposredne pristojnosti Sveta nanašajo na samostojne visokošolske zavode, ne pa na univerze in njihove članice.

20. Člen 48 ZViS določa, da Vlada ustanovi Svet kot posvetovalni, akreditacijski, evalvacijski in habilitacijski organ Republike Slovenije. Svet je pri opravljanju svojih nalog in odločanju samostojen. Vse odločitve sprejema neodvisno, strokovno in nepristransko. Iz teh določb, ki so bile uvedene z ZViS-E, je razvidno, da je zakonodajalec Svet opredelil kot organ Republike Slovenije. Poleg tega je Svet z ZViS-E prvič opredeljen kot samostojen in neodvisen organ. Navedenih določb kljub navedbam v odgovoru DZ in Vlade ni mogoče razumeti drugače, kot da je Svet državni organ sui generis, ki ga na podlagi zakona ustanovi Vlada. Njegove pristojnosti, ki so prav tako določene z zakonom, pomenijo izvrševanje upravnih nalog, za katere kot samostojen in neodvisen državni organ ne potrebuje javnega pooblastila. Na podlagi ZDU-1 in ZUP je pri izvajanju teh nalog dolžan postopati po pravilih, ki veljajo za splošni upravni postopek. To izhaja tudi iz šestega odstavka 49. člena ZViS, po katerem se v primerih, če s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, ni določeno drugače, o posamičnih pravicah in zahtevkih strank odloča po postopku, določenem z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek. Predlagatelj sicer zatrjuje, da to ne bo mogoče, ker vsi člani Sveta ne bodo imeli izpita iz upravnega postopka, prav tako pa postopka ne bo mogel voditi član, ki bi ga določil Svet, ker bo ta odločal v senatih. Vendar je ta očitek neutemeljen. Sestavo in pristojnosti senatov Sveta določa 51. člen ZViS, v katerem je določeno tudi, da senati sprejemajo odločitve z večino glasov vseh članov in da je zoper te odločitve mogoč ugovor na Svet. To pomeni, da je tudi senat Sveta kolegijski organ, zato zanj veljajo pravila o načinu odločanja iz 29. člena ZUP. V skladu z navedeno

⁴ Pred sprejetjem ZViS-E je bilo v 48. členu ZViS določeno le, da Vlada Republike Slovenije ustanovi Svet Republike Slovenije za visoko šolstvo.

zakonsko določbo lahko v primerih, ko je za odločanje pristojen kolegijski organ, vodi postopek do izdaje odločbe njegov član, ki ga določi sam organ, in ki izpolnjuje pogoje za vodenje postopka iz 31. člena ZUP. Če take osebe v kolegijem organu ni, lahko vodi postopek do izdaje odločbe oseba, ki izpolnjuje pogoje iz 31. člena ZUP in jo kolegijski organ za to pooblasti. Glede na navedeno so očitno neutemeljeni očitki, da je določitev razširjenih pristojnosti Sveta na evalvacijskem in habilitacijskem področju (določa merila za habilitacijske postopke habilitacijskega senata Sveta, izdaja odločbe o izvolitvi v naziv visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev in oblikuje habilitacijsko komisijo za tiste posameznike, ki za to zaprosijo) v neskladju s 121. členom Ustave.

21. Po določbi 6. člena ZViS Univerza in samostojni visokošolski zavodi, ki jih ustanovi Republika Slovenija, samostojno urejajo notranjo organizacijo in delovanje, sprejemajo merila za izvolitev v naziv in volijo v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev, izbirajo visokošolske učitelje, znanstvene delavce in visokošolske sodelavce za zasedbo delovnih mest ter volijo, imenujejo in odpokličejo organe v skladu s statuti in z drugimi akti. Merila za izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev določi senat visokošolskega zavoda v skladu z zakonom. Za visokošolske zavode, ki so članice univerze, merila določi senat univerze (osmi odstavek 55. člena ZViS), postopek za izvolitev v naziv pa se v skladu z zakonom in merili za izvolitev podrobneje uredi v statutu visokošolskega zavoda (57. člen ZViS). Določanje meril in postopka za izvolitev v nazive torej sodi med vprašanja, glede katerih so univerza in samostojni visokošolski zavodi, ki jih ustanovi Republika Slovenija, avtonomni. Z izpodbijano ureditvijo je določena možnost, da tudi Svet oblikuje merila za izvolitev v nazive in izdaja odločbe o izvolitvi v naziv. Ker ZViS ne določa, komu lahko Svet izda takšno odločbo, je mogoče sklepati, da to velja za vse posameznike, ki za to zaprosijo. Stvar univerze oziroma samostojnih visokošolskih zavodov pa je, ali bodo ob upoštevanju avtonomije univerze in drugih ustavnih načel dali prednost pri zaposlitvi tistim, ki imajo habilitacijo na univerzi. Zakon namreč ne izenačuje odločb o izvolitvi v naziv, ki jih izdaja Svet, z odločbami senata univerze, senati fakultet, umetniških akademij oziroma visokih strokovnih šol. Glede na navedeno določitev pristojnosti Sveta iz prve, tretje in četrte alineje četrtega odstavka 49. člena ZViS niso v neskladju s prvim odstavkom 58. člena Ustave (avtonomnost univerze in drugih visokih šol). Pri tem je Ustavno sodišče upoštevalo, da je takšna ureditev pristojnosti tudi posledica sedanjega procesa ustanavljanja visokošolskih zavodov in fakultet. Ker Svet lahko izda odločbo o izvolitvi v naziv komurkoli, ki za to zaprosi in izpolnjuje za izvolitev predpisane pogoje, senat univerze oziroma visokošolskega zavoda pa tistemu, ki je pridobil habilitacijo na univerzi oziroma na določenem visokošolskem zavodu, tudi ni utemeljen očitek, da ni jasno razmerje med določbami o izvolitvi v naziv, ki jih vsebuje ZViS. Zato določitev obravnavanih pristojnosti tudi ni v neskladju z načelom določnosti pravnih norm iz 2. člena Ustave. V zvezi z nazivi je prav tako neutemeljen očitek, da naj bi bila ureditev pristojnosti Sveta in senatov nejasna, saj naj bi se pristojnosti posameznih senatov podvajale s pristojnostmi Sveta. ZViS v 49. členu navaja pristojnosti Sveta na posvetovalnem, akreditacijskem, evalvacijskem in habilitacijskem področju. V 51. členu ZViS so te pristojnosti razdeljene med posamezne senate, pri čemer je jasno določeno, da senati odločajo na prvi stopnji, zoper njihove odločitve pa je mogoč ugovor na Svet (sedmi in osmi odstavek 51. člena ZViS).

22. Po mnenju predlagatelja pomeni poseg v avtonomnost univerze tudi določitev pristojnosti Sveta na akreditacijskem področju (določanje merila za prehode med

študijskimi programi in določanje meril za priznavanje znanj in sposobnosti, pridobljenih pred vpisom v program oziroma zunaj študijskega programa), ker naj bi pomenila urejanje področja, ki je po svoji vsebini že izven nujnega določanja enotnega sistema visokega šolstva. Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-34/94 (točka 40 obrazložitve) že zavzelo stališče, po katerem ustavna določba, da država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno (torej tudi visoko) izobrazbo, zahteva od države zagotovitev enotnega sistema visokega šolstva. Takšen sistem pa je mogoče zagotoviti le, če država enotno opredeli med drugim tudi razmerja med visokimi šolami in možnost prehodov med njimi ter kontrolo kvalitete. Pravica vsakega visokošolskega zavoda, da sam odloča o navedenih vprašanjih, takšnega enotnega sistema ne more zagotoviti. Ker vlagatelj zahteve v obravnavani zadevi ne navaja ničesar, kar bi lahko vplivalo na drugačno presojo, po oceni Ustavnega sodišča določitev navedenih pristojnosti ni v neskladju s prvim odstavkom 58. člena Ustave.

23. V neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave naj bi bil peti odstavek 50. člena ZViS, po katerem se predsednik in člani Sveta imenujejo za šest let, predstavniki študentov pa za dve leti. V zvezi z navedenim očitkom Ustavno sodišče sprejema stališče DZ, da je krajša mandatna doba študentov prilagojena vsebini in trajanju statusa študenta, poleg tega pa člani Sveta (in senatov) ne predstavljajo sami sebe, ampak področje, s katerega so imenovani. Zato krajši mandat posameznika, ki je predstavnik študentov, ne pomeni, da bi imeli študentje kot skupina krajši oziroma drugače omejen mandat v primerjavi s predstavniki drugih skupin. Neutemeljen je tudi očitek, da 50. člen ZViS posega v že pridobljene pravice študentov (krajša mandatna doba) in delodajalcev (manjše število). Spremembe v mandatni dobi ali številu predstavnikov posameznih področij že same po sebi niti na področju visokega šolstva niti drugje ne pomenijo pridobljenih pravic, posebej, ker ne gre za poseg za nazaj. Zato je očitek o neskladju te določbe s 155. členom Ustave očitno neutemeljen.

24. Glede na navedeno je Ustavno sodišče ugotovilo, da 48. in 49. člen, peti odstavek 50. člena in 51. člen ZViS-E niso v neskladju z Ustavo (5. točka izreka).

25. Po mnenju predlagatelja je v neskladju z Ustavo tudi osmi odstavek 50. člena, ki določa, da strokovne, organizacijske in administrativne naloge za Svet opravlja organ v sestavi ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo. Meni, da je zaradi te določbe vprašljiva neodvisnost delovanja Sveta. Po ZDU-1 je organ v sestavi ministrstva upravni organ (prvi odstavek 14. člena ZDU-1). V skladu s 23. členom ZDU-1 minister daje organu v sestavi ministrstva usmeritve za delo organa v sestavi in obvezna navodila za delo ter mu naloži, da v mejah svoje pristojnosti opravi določene naloge ali sprejme določene ukrepe ter mu o tem poroča. Člen 24 ZDU-1 pa določa, da ministrstvo nadzoruje delo organa v sestavi in da minister lahko zahteva poročila, podatke in druge dokumente v zvezi z opravljanjem dela organa v sestavi. Predstojnik organa v sestavi mora ministru redno in na njegovo posebno zahtevo poročati o delu organa v sestavi in o vseh pomembnejših vprašanjih s področja dela organa v sestavi. Iz navedenih določb je razvidno, da je predstojnik organa v sestavi neposredno vezan na navodila ministra.

26. Ker 48. člen ZViS kot eno od temeljnih značilnosti Sveta določa, da je Svet pri opravljanju svojih nalog in odločanju samostojen ter da vse odločitve sprejema neodvisno, strokovno in nepristransko, hkrati pa osmi odstavek 50. člena ZViS določa, da strokovne, organizacijske in administrativne naloge za Svet opravlja organ v sestavi ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo, se zastavlja vprašanje medsebojnega

neskladja zakonskih določb. Ustavno sodišče po določbi 160. člena Ustave in po 21. členu ZUstS ni pristojno odločati o medsebojni skladnosti zakonov oziroma zakonskih določb. Ustavno sodišče lahko presoja medsebojno neskladje zakonskih določb le v primeru, če bi zaradi tega znotraj pravnega reda nastala taka nasprotja, da bi bila kršena načela pravne države (2. člen Ustave). V obravnavani zadevi gre prav za tak primer. Bistvena sprememba zakonske ureditve položaja Sveta, ki je bila uvedena z ZViS-E, je prav določitev Sveta kot neodvisnega in samostojnega organa. Razlog za takšno spremembo je po navedbah zakonodajalca predvsem ta, da je Svet z ZViS-E dobil tudi vlogo evalvacijskega organa, pri čemer so bila za ta del njegovega delovanja upoštevana merila, potrebna za članstvo v ENQA. Po enem od meril mora biti telo, pristojno za zagotavljanje kakovosti, neodvisno od visokošolskih zavodov, ministrstev ali drugih interesnih skupin.⁵ Zato je ureditev, po kateri strokovne, organizacijske in administrativne naloge za Svet opravlja organ v sestavi ministrstva, ob zgoraj navedenih značilnostih organov v sestavi ministrstva sistemsko neskladna in kot takšna v neskladju z 2. členom Ustave. Zakonodajalec sicer navaja, da je za opravljanje teh nalog določil organ v sestavi ministrstva v skladu s tretjim odstavkom 14. člena ZDU-1, po katerem se organ v sestavi ministrstva ustanovi za opravljanje specializiranih strokovnih nalog, izvršilnih in razvojnih upravnih nalog, če se s tem zagotovi večja učinkovitost in kakovost oziroma, če je zaradi narave nalog ali delovnega področja treba zagotoviti pri opravljanju nalog večjo stopnjo strokovne samostojnosti. Vendar ta določba pomeni, da opravlja specializirane strokovne naloge za ministrstvo, ne pa za drug neodvisen državni organ. Ker je torej osmi odstavek 50. člena ZViS, ob upoštevanju splošnih določb o položaju organov v sestavi ministrstva, nekonsistenten z določbo ZViS, po kateri je Svet samostojen in neodvisen organ, je v neskladju z 2. členom Ustave. Zato ga je Ustavno sodišče razveljavilo (1. točka izreka).

27. Ker bi bilo delovanje Sveta brez strokovne službe onemogočeno, je Ustavno sodišče odločilo, da začne razveljavitev učinkovati šele po poteku šestih mesecev od objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. S sprejemom takšne odločitve je zakonodajalcu omogočilo, da v vmesnem času na novo določi, kdo bo za Svet opravljal strokovne, organizacijske in administrativne naloge (2. točka izreka).

B. – III.

Presoja prvega odstavka 15. člena ZViS-E

28. Prvi odstavek 15. člena ZViS-E določa:

"V Republiki Sloveniji:

- raven izobrazbe, pridobljena po študijskih programih za pridobitev višje izobrazbe, sprejetih pred 1. 1. 1994, in raven izobrazbe, pridobljena po študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, sprejetih pred 11. 6. 2004 (v nadaljnjem besedilu: dosedanji študijski programi), ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih prve stopnje 33. člena zakona;
- raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev univerzitetne izobrazbe ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje 33. člena zakona,

⁵ Poročevalec DZ, št. 55/06.

- raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, skupaj s končanim študijskim programom za pridobitev specializacije, ustreza ravni izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje 33. člena zakona;
- raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev magisterija znanosti in raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev univerzitetne izobrazbe, skupaj s končanim študijskim programom za pridobitev specializacije ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih tretje stopnje iz 33. člena zakona;
- raven izobrazbe, pridobljena po dosedanjih študijskih programih za pridobitev doktorata znanosti ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po doktorskih študijskih programih tretje stopnje iz 33. člena zakona."

29. Izpodbijana določba ureja razmerja med dosedanjim in novim študijskim sistemom. Ta razmerja je najprej uredil 49. člen ZViS-D, s katerim je bil opredeljen pravni okvir za vpeljavo nove študijske strukture, skladne z Bolonjsko deklaracijo.⁶ Ta zakonska določba je bila pomanjkljiva, saj ni uredila vseh razmerij. Položaj diplomantov študijskih programov, sprejetih pred njegovo uveljavitvijo, je uredila le za nadaljevanje študija v novih študijskih programih, pa še to samo okvirno in ne za diplomante vseh vrst študijskih programov. Za vse druge položaje je ta določba omogočala le sklepanje. Iz prvega odstavka 49. člena ZViS-D, po katerem se diplomantom dosedanjih študijskih programov za pridobitev univerzitetne izobrazbe pri vpisu v nove dveletne magistrske študijske programe z istega ali novega strokovnega področja praviloma priznajo študijske obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk, je bilo mogoče sklepati, da se diplomantom dosedanjih štiri do šestletnih študijskih programov v novi bolonjski strukturi prizna prva stopnja, v določenih primerih pa del druge stopnje. Diplomantom specialističnih študijskih programov je bila dana možnost vpisa v študijske programe tretje stopnje (doktorski študij), iz česar je mogoče sklepati, da jim je bila priznana druga stopnja iz nove strukture študijskih programov. Če njihov dodiplomski študij skupaj s specialističnim ni trajal najmanj 5 let, pa naj bi se jim naložile dodatne obveznosti. Za diplomante za pridobitev magisterija znanosti je bilo določeno, da se jim v novih študijskih programih prizna 60 točk, iz česar je mogoče sklepati, da naj bi se jim priznal del študija tretje stopnje. Položaja diplomantov dosedanjih tri do štiriletnih visokošolskih strokovnih študijskih programov in razmerja med dosedanjim (štiriletnim) doktorskim študijem in novim tretjestopenjskim študijem 49. člen ZViS-D ni uredil. Ta razmerja je uredila šele izpodbijana določba ZViS-E.

30. V primerjavi s prejšnjo ureditvijo (49. člen ZViS-D) se izkaže kot očitno neutemeljen očitok, da 15. člen ZViS-E odvzema pridobljene in pričakovane pravice dosedanjih diplomantov visokošolskih strokovnih programov, ker njihove pridobljene izobrazbe ne enači več z univerzitetno izobrazbo dosedanjih univerzitetnih diplomantov. Položaj

⁶ Prvi odstavek 49. člena ZViS-D je določal, da se diplomantom dosedanjih študijskih programov za pridobitev univerzitetne izobrazbe pri vpisu v nove dveletne magistrske študijske programe z istega ali novega strokovnega področja praviloma priznajo študijske obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk. Po drugem odstavku 49. člena ZViS-D se je za diplomante dosedanjih študijskih programov za pridobitev specializacije, če njihov skupni študij ni trajal najmanj pet let, pri vpisu v študijske programe tretje stopnje uporabljala določba tretje alineje četrtega odstavka 38.a člena zakona ali so se zanje določile dodatne študijske obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk. Diplomantom dosedanjih študijskih programov za pridobitev magisterija so se v doktorskem študijskem programu priznale študijske obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk (tretji odstavek 49. člena ZViS-D).

diplomantov visokošolskih strokovnih programov se z izpodbijano določbo namreč ni spremenil – prej in sedaj njihova stopnja izobrazbe ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve bolonjske stopnje iz 33. člena ZViS. Spremenil se je le položaj dosedanjih univerzitetnih diplomantov, katerih pridobljena izobrazba je prej (po 49. členu ZViS-D) ustrezala izobrazbi, pridobljeni po študijskih programih prve bolonjske stopnje, po 15. členu ZViS-E pa ustreza izobrazbi, pridobljeni po študijskih programih druge bolonjske stopnje. Zato je očitno neskladje z načelom zaupanja v pravo (2. člen Ustave) očitno neutemeljen. Izpodbijana določba tudi ni v neskladju s 155. členom Ustave (poseg v pridobljene pravice), saj spremenjena ureditev velja le za naprej.

31. Neutemeljen je tudi očitno, da je zaradi takšne različne razvrstitve kršeno načelo enakosti pred zakonom, ker naj bi zakonodajalec primere, ki jih je do sedaj obravnaval enako, z izpodbijano določbo uredil različno. Vlagatelj zahteve in pobudnica navajata tudi, da 15. člen ZViS-E zaradi različne uvrstitve visokošolske strokovne in visokošolske univerzitetne izobrazbe posega v že pridobljeni položaj visokošolskih diplomantov, saj naj bi bila sedaj "njihova vrednost" nižja. S tem naj bi bila kršena enaka možnost do pridobitve delovnega mesta in plače, ki jo določa 49. člen Ustave. Tudi te navedbe po vsebini pomenijo zatiranje, da so glede na prejšnjo ureditev v primerjavi z univerzitetnimi diplomanti obravnavani neenako, kar prav tako pomeni očitno kršitvi načela enakosti pred zakonom (ne pa 49. člena Ustave). Iz drugega odstavka 14. člena Ustave ne izhaja zahteva, da zakonodajalec primerov, ki so bili enkrat obravnavani enako, nikoli ne bo smel obravnavati različno. Če zakonodajalec ugotovi, da za razlikovanje obstaja utemeljen razlog, lahko do takrat enako obravnavane primere normativno različno uredi. V obravnavanem primeru je zakonodajalec različno razvrstil univerzitetno in visoko strokovno izobrazbo, ker je ugotovil, da se ti dve stopnji izobrazbe razlikujeta glede na vpisne pogoje, tipično trajanje študija, tipične možnosti za nadaljevanje študija, znanje, spretnosti in kompetence, ki si jih posameznik pridobi s končanjem programa, in tipičen strokovni naslov. Zato je očitno neskladje izpodbijane določbe z načelom enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave očitno neutemeljen.

32. Očitno neutemeljen je tudi očitno, da naj bi izpodbijana določba kršila pravice tistih študentov, ki so vpisali bolonjske univerzitetne programe prve stopnje in so pričakovali, da bo njihova tako pridobljena izobrazba ustrezala univerzitetni izobrazbi po dosedanjih študijskih programih. Študenti, ki so vpisali triletno ali štiriletne študijske programe prve bolonjske stopnje, namreč ne morejo pričakovati, da bo njihova izobrazba ustrezala izobrazbi, ki je bila pridobljena po dosedanjih zahtevnejših univerzitetnih študijskih programih.

33. Očitno, da je prvi odstavek 15. člena ZViS-E nedoločen (2. člen Ustave), ker naj bi bilo nemogoče identificirati število ravni izobrazbe iz 15. člena ZViS-E s številom ravni v Uredbi, je neutemeljen. Uredba in ZViS-E sta samostojna predpisa z različnimi nameni. ZViS-E ureja razmerje med ravnmi izobrazbe po predbolonjskih študijskih programih in ravnmi izobrazbe, ki si jo bo mogoče pridobiti v bolonjskem sistemu, uvedenem z novelo leta 2004. Uredba pa na podlagi ZDSt (2., 3., 4., 27., 31. in 34. člen) določa klasifikacijo izobraževanja. Zato ni treba, da bi ravni in podravni izobrazbe, ki jih določa Uredba, izhajale iz ZViS-E.

34. Vlagatelj zahteve zatrjuje tudi, da ZViS-E sicer odpravlja pravno praznino glede razmerja med diplomanti dosedanjih in novih študijskih programov, vendar pa naj bi

puščal neustavno pravno praznino glede ravni izobrazbe visokošolskih strokovnih študijskih programov od nastanka države Republike Slovenije do sprejema Uredbe. Tudi ta očitke ne drži, saj je razmerje po določbi prve alineje prvega odstavka 15. člena ZViS-E urejeno za vse visokošolske strokovne študijske programe, ki so bili sprejeti pred 11. 6. 2004, torej tudi za tiste, ki so bili sprejeti od nastanka države Republike Slovenije do sprejetja Uredbe (Uredba je začela veljati 20. 5. 2006, uporablja pa se od 1. 1. 2007 dalje). Zato je očitke o neskladju Uredbe z 2. členom Ustave neutemeljen.

35. Vlagatelj zahteve še navaja, da je z ZViS-E in z Uredbo področje ravni izobrazbe premalo natančno urejeno oziroma sploh ni urejeno. S tem naj bi zakonodajalec kršil 2. , 57. in 59. člen Ustave. Ta očitke je pavšalen, zato ga Ustavno sodišče ni moglo preizkusiti.

36. Glede na navedeno je Ustavno sodišče ugotovilo, da prvi odstavek 15. člena ZViS-E ni v neskladju z Ustavo (5. točka izreka).

37. Utemeljen pa je očitke, da izpodbijana določba z novo ureditvijo razmerij med dosedanjimi in novimi študijskimi programi ni uredila pravnega položaja tistih študentov, ki so na podlagi 49. člena ZViS-D ob vpisu v študijske programe iz 33. člena ZViS utemeljeno pričakovali, da bodo po končanem študiju iz 33. člena ZViS pridobili eno stopnjo višje izobrazbe. Gre za diplomante dosedanjih univerzitetnih programov, ki so pred uveljavitvijo ZViS-E vpisali magistrski študijski program po 33. členu ZViS (druga stopnja).

38. Za diplomante dosedanjih univerzitetnih programov je 49. člen ZViS-D določal, da se jim pri vpisu v nove dveletne magistrske študijske programe z istega ali novega strokovnega področja praviloma priznajo študijske obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk, iz česar je bilo mogoče sklepati, da se diplomantom dosedanjih 4 do 6-letnih študijskih programov v novi bolonjski strukturi prizna prva stopnja, v določenih primerih pa del druge stopnje. Na podlagi izpodbijane določbe pa izobrazba teh univerzitetnih diplomantov že brez magistrskega študija ustreza izobrazbi, pridobljeni po študijskih programih druge bolonjske stopnje (magistrski študijski programi).

39. Za diplomante za pridobitev magisterija znanosti je bilo določeno, da se jim v novih študijskih programih prizna 60 točk, iz česar je mogoče sklepati, da se jim prizna del študija tretje stopnje.⁷ V skladu z izpodbijano določbo tudi izobrazba teh diplomantov že brez doktorskega študija ustreza izobrazbi, pridobljeni po študijskih programih tretje bolonjske stopnje (doktorski študijski programi).

40. Načelo varstva zaupanja v pravo kot eno od načel pravne države iz 2. člena Ustave posamezniku zagotavlja, da mu država njegovega pravnega položaja ne bo poslabšala arbitrarno, torej brez stvarnega razloga, utemeljenega v prevladujočem in legitimnem javnem interesu. Izpodbijana določba posega v pravni položaj tistih študentov, ki so pred sprejemom prvega odstavka 15. člena ZViS-E na podlagi takrat veljavne ureditve (49. člena ZViS-D) ob vpisu v študijske programe iz 33. člena ZViS utemeljeno pričakovali, da bodo po končanem študiju iz 33. člena ZViS pridobili za eno stopnjo višjo izobrazbo od tiste, ki so jo imeli pred začetkom tega študija. Z opustitvijo takšne ureditve je zakonodajalec posegel v pričakovane pravice omenjenih študentov. Niti iz gradiv

⁷ Tako razlaga določbe 49. člena ZViS-D tudi Vlada.

zakonodajnega postopka niti iz odgovora DZ pa ni razviden stvaren razlog, utemeljen v prevladujočem in legitimnem javnem interesu, ki bi takšno opustitev utemeljeval. Zato je Ustavno sodišče ugotovilo, da je ZViS-E v neskladju z načelom varstva zaupanja v pravo iz 2. člena Ustave. Zakonodajalec bo moral pravni položaj teh študentov posebej urediti in jim z novo ureditvijo zagotoviti možnost, da bodo lahko pridobili za eno stopnjo višjo izobrazbo od tiste, ki so jo imeli pred začetkom študija, in ne, da bodo ohranili tisto, ki bi jo imeli, tudi če ne bi nadaljevali študija.

41. Ker gre za položaj iz prvega odstavka 48. člena ZUstS, je Ustavno sodišče sprejelo ugotovitveno odločbo in določilo zakonodajalcu rok šestih mesecev za odpravo ugotovljene neskladnosti (3. in 4. točka izreka).

B. – IV.

Presoja Uredbe

42. Predlagatelj zatrjuje, da je Uredba v neskladju z načelom določenosti predpisov iz 2. člena Ustave, s 87. členom in s tretjim odstavkom 153. člena Ustave.

43. Vlada je sprejela Uredbo na podlagi 31. člena ZDStA, ki določa, da klasifikacije, ki se uporabljajo kot nacionalni standardi, ureja Vlada s svojimi predpisi. Kot je bilo že povedano, je Uredba samostojen predpis, sprejet v skladu z ZDStA, na podlagi katerega se ne razvrščajo le izobraževalne aktivnosti in izidi za visoko šolstvo, temveč za celotno šolstvo, poleg tega pa še za druge aktivnosti in izide, ki so merljivi oziroma izkazljivi z listinami (certifikatni sistem). Z ZViS-E pa so urejena razmerja med dosedanjimi in novimi študijskimi programi. Glede na navedeno je očitek, da je bila Uredba sprejeta brez ustreznega zakonskega pooblastila v ZViS-E očitno neutemeljen. Kot je pojasnila Vlada, je razlog, da ZViS-E omenja Uredbo, le ta, da so bila merila, ki so bila uporabljena pri sestavljanju 15. člena ZViS-E, primerljiva z merili za razvrščanje po Uredbi, pri čemer so bile v Uredbi podrobneje opredeljene tudi podravni. Vsebina Uredbe je tudi znotraj vsebinskih okvirov pooblastila iz 2., 3., 4., 27., 31. in 34. člena ZDStA. Zato je očitek o njenem neskladju z drugim odstavkom 120. člena in s tretjim odstavkom 153. člena Ustave očitno neutemeljen.

44. Namen Uredbe je določen v 1. členu, po katerem s to uredbo Vlada uvaja KLASIUS kot obvezen nacionalni standard, ki se uporablja pri evidentiranju, zbiranju, obdelovanju, analiziranju, posredovanju in izkazovanju statistično-analitičnih podatkov, pomembnih za spremljanje stanj in gibanj na socialno-ekonomskem in demografskem področju v Republiki Sloveniji. V skladu z drugim odstavkom 1. člena Uredbe se KLASIUS uporablja za razvrščanje aktivnosti izidov izobraževanja in usposabljanja v uradnih in drugih administrativnih zbirkah podatkov (evidence, registri, baze podatkov itd.) ter v statističnih raziskovanjih in v statističnih registrih. Namen in uporaba KLASIUS-a sta podrobneje pojasnjena in opredeljena v petem odstavku 3. poglavja Metodoloških pojasnil KLASIUS-a, po katerem je KLASIUS obvezen nacionalni standard, ki se uporablja pri evidentiranju, zbiranju, obdelovanju, analiziranju, posredovanju in izkazovanju statistično-analitičnih podatkov, pomembnih za spremljanje stanj in gibanj na socialno-ekonomskem in demografskem področju v Republiki Sloveniji. Namenjen je zagotavljanju konsistentnih podatkov za statistično, analitično in raziskovalno spremljanje vključenosti prebivalstva v aktivnosti izobraževanja in usposabljanja kot tudi

za spremljanje izobrazbene oziroma klasifikacijske strukture prebivalstva. KLASIUS se uporablja v uradih oziroma administrativnih zbirkah podatkov (evidence, zbirke podatkov, registri) in v statističnih raziskovanjih, in sicer za statistično-analitično razvrščanje:

- izobraževalnih programov in drugih aktivnosti,
- dosežene javnoveljavne izobrazbe, nacionalnih poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v certifikatnem sistemu, ter drugih izidov, ki so merljivi oziroma izkazljivi z listinami,
- udeležencev izobraževanja, izvajalcev izobraževanja, učiteljev in drugih vidikov (sekundarne enote razvrščanja) v povezavi z aktivnostmi in izidi.

45. Iz tako opredeljenega namena je mogoče nedvomno ugotoviti, da razvrščanje izobrazbe po Uredbi samo po sebi ne pomeni odločitve o pravicah ali dolžnostih, temveč gre zgolj za klasifikacijo kot orodje za organizirano in sistematično obdelavo podatkov, katere cilj je nadomestitev zastarelih kvalifikacij in šifrantov ter priprava podlag, ki naj bi omogočale večjo enotnost in povezljivost uradnih oziroma administrativnih ter drugih evidenc, ki vsebujejo podatke o izobraževanju oziroma izobrazbi. Namen KLASIUS-a je tudi omogočati lažje doseganje primerljivosti podatkov pri posredovanju in izmenjavi statističnih podatkov z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami. Ker je torej namen Uredbe oziroma KLASIUS-a jasno določen in ker razvrščanje izobrazbe samo po sebi ne pomeni odločitve o pravicah ali dolžnostih oziroma takšno razvrščanje ne pomeni odločitve o pogojih za zasedbo delovnega mesta niti neposredno ne vpliva na določanje plač, so očitki o neskladju Uredbe z načelom določnosti pravnih norm (2. člen Ustave), očitki o tem, da Uredba posega v pričakovane in pridobljene pravice (2. in 155. člen Ustave), ter očitki o neskladju s 87. členom Ustave (zakonska pristojnost Državnega zbora), ker naj bi Uredba kot podzakonski akt določala pravice in dolžnosti, očitno neutemeljeni.

46. Prav tako so očitno neutemeljeni očitki, da bi morala biti merila za razvrščanje v ravni izobrazbe zaradi tega, ker naj bi se s takšnim razvrščanjem določale pravice in dolžnosti posameznikov, določena z zakonom. Kot je bilo že povedano, se z Uredbo ne določajo pravice in dolžnosti, zato merila za razvrščanje (izobraževalnih aktivnosti in izobraževalnih izidov) v ravni niso merila, ki bi neposredno vplivala na določanje pravic in dolžnosti. Zato ni treba, da jih določa zakon, in je torej očitek o neskladju s 87. členom Ustave očitno neutemeljen. Poleg tega pobudnica zmotno meni, da so ta merila določena v 2. in 4. členu Uredbe. Člen 2 Uredbe določa le pomen izrazov, 4. člen Uredbe pa zgradbo KLASIUSA-a. Samo na podlagi teh dveh določb pa ni mogoče ugotoviti, zakaj je npr. srednjetehtniško in drugo strokovno ter splošno izobraževanje razvrščeno v peto raven, visokošolsko izobraževanje prve stopnje in podobno izobraževanje pa v šesto raven. Merila za razvrščanje so namreč najpomembnejše značilnosti posameznih študijskih programov in so podrobneje opredeljena v Metodoloških pojasnilih KLASIUS-a.

47. Glede na navedeno je Ustavno sodišče ugotovilo, da Uredba ni v neskladju z Ustavo (6. točka izreka).

B. – V.

Drugi očitki pobudnice

48. Pobudnica zatrjuje, da je drugi odstavek 15. člena ZViS-E, ki določa, da podrobnejše določbe o razvrstitvi izobrazbe sprejme Vlada v predpisu o uvedbi in uporabi klasifikacije izobraževanja in usposabljanja v Republiki Sloveniji, v neskladju z 2. in s 87. členom Ustave. Meni, da drugi odstavek 15. člena ZViS-E določa zakonsko pooblastilo Vladi, ki naj bi bilo nedoločno, poleg tega pa bi morale biti določbe o razvrstitvi izobrazbe določene z zakonom.

49. Kot je bilo že povedano, vsebuje zakonsko pooblastilo Vladi ZDStA, zato je očitok o neskladju drugega odstavka 15. člena ZViS-E z načelom določnosti predpisov iz 2. člena Ustave očitno neutemeljen. Ker se z Uredbo razvršča izobrazba, pri čemer to razvrščanje ne pomeni določitve pravic in dolžnosti posameznikov, je neutemeljen tudi očitok o neskladju izpodbijane določbe s 87. členom Ustave (zakonska pristojnost Državnega zbora). Razlog, da ZViS-E omenja Uredbo, je le ta, da so bila merila, ki so bila uporabljena pri sestavljanju 15. člena ZViS-E, primerljiva z merili za razvrščanje po Uredbi, pri čemer so bile v Uredbi podrobneje opredeljene tudi podravni.

50. Pobudnica navaja, da je sedmi odstavek 33. člena ZViS-E,⁸ na podlagi katerega lahko država s podzakonskim aktom določa enovite študijske programe, v neskladju s prvim odstavkom 58. člena Ustave. Izpodbijana določba ne določa, da se s podzakonskim aktom določijo enoviti magistrski študijski programi, temveč določa le, da se ti programi lahko oblikujejo, če izobražujejo za poklice, urejene z direktivami EU, izjemoma pa tudi za druge poklice v Republiki Sloveniji, če je tako določeno s posebnim predpisom. Izpodbijana določba določa torej le to, za katere poklice se lahko oblikujejo enoviti študijski programi, medtem ko je zakonodajalec določitev konkretnih študijskih programov oziroma njegovih sestavin (predmetnik s kreditnim ovrednotenjem študijskih obveznosti, način izvedbe programa, način ocenjevanja, pogoje za napredovanje po programu, pogoji za dokončanje študija, itd.) v skladu s prvim odstavkom 58. člena Ustave prepustil visokošolskim zavodom. Zato je očitok o neskladju izpodbijane določbe z načelom avtonomnosti univerze in državnih visokih šol očitno neutemeljen.

51. Člena 10 in 17 ZViS-E pobudnica izpodbija zato, ker naj bi omogočala, da se visoko šolstvo financira prek uredbe oziroma s podzakonskim aktom. Zato naj bi bila v neskladju z drugim odstavkom 58. člena Ustave, ki določa, da način financiranja univerz določa zakon. Člen 10 ZViS-E spreminja drugi odstavek 73. člena ZViS tako, da določa, da se sredstva za študijsko dejavnost za prvo in drugo stopnjo zagotovijo v državnem proračunu kot skupna sredstva za univerzo ali samostojni visokošolski zavod (integralno financiranje) ob upoštevanju študijskega področja ter števila vpisanih študentov in diplomantov rednega študija prve in druge stopnje. S tem členom se tretji, četrti, peti in šesti odstavek 73. člena ZViS črtajo. Spremeni se tudi dosednji deveti odstavek, v katerem se besedi "obštudijsko dejavnost" nadomestita z besedilom "s študijem povezane interesne dejavnosti študentov". Člen 17 ZViS-E pa določa, da Vlada uskladi posebni predpis iz 75. člena zakona⁹ z 10. členom tega zakona najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona. Do začetka financiranja po predpisu iz prejšnjega odstavka se uporabljata Uredba o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov,

⁸ Sedmi odstavek 33. člena ZViS določa: "Enoviti magistrski študijski programi se lahko oblikujejo, če izobražujejo za poklice, urejene z direktivami EU, izjemoma, če je tako določeno s posebnim predpisom, pa tudi za druge poklice v Republiki Sloveniji."

⁹ Člen 75 ZViS določa, da se financiranje po 73. in 73.a členu tega zakona podrobneje uredi s predpisom, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije.

članic univerz, od leta 2004 do leta 2008 (Uradni list RS, št. 134/03 in nasl.) in Sklep o sofinanciranju podiplomskega študija (Uradni list RS, št. 77/04).

52. Z 10. in 17. členom ZViS-E je zakonodajalec delno spremenil način financiranja visokošolskih zavodov (drugi odstavek 73. člena ZViS) in naložil Vladi, da mora temu ustrezno spremeniti tudi podzakonski predpis, ki podrobneje ureja financiranje visokošolskih zavodov. Takšna ureditev ne pomeni, da način financiranja določa podzakonski predpis, temveč tako kot doslej temeljna pravila financiranja določa zakon (VIII. poglavje ZViS), podrobnejša ureditev pa je v skladu z zakonom prepuščena podzakonskemu aktu, ki ga sprejme Vlada. Zakaj naj bi 10. člen ZViS-E omogočal, da se prek načina financiranja, ki je določen v 17. členu ZViS-E, torej s podrobnejšo ureditvijo v podzakonskem aktu, kasneje morda določijo tudi šolnine oziroma drugi načini financiranja, ki nimajo podlage v zakonu, pobudnica ni pojasnila. V zvezi s tem očitkom je treba upoštevati, da v skladu s tretjim odstavkom 77. člena ZViS državljanom Republike Slovenije in državljanom članic Evropske unije ni mogoče predpisati šolnine za izobraževanje v okviru dodiplomskih študijskih programov z javno veljavnostjo, ki se izvajajo kot javna služba, razen če njihovo izvajanje presega z nacionalnim programom visokega šolstva določene standarde. To pomeni, da zakon že določa primere, ko šolnine ni dovoljeno predpisati. Ker gre za določitev pravice oziroma obveznosti, bi bila sprememba takšne ureditve v skladu s 87. členom Ustave mogoča le s spremembo zakona, ne pa tudi s spremembo podzakonskega akta. Glede na navedeno so očitno neutemeljene navedbe o neskladju 10. in 17. člena ZViS-E z drugim odstavkom 58. člena in s 87. členom Ustave.

53. Člen 16 ZViS-E (prehodna določba) naj bi bil zato, ker omogoča smiselno uporabo 38.a člena ZViS-E, v neskladju z načelom zaupanja v pravo in z načelom določnosti pravnih norm (2. člen Ustave) ter z načelom enakosti pred zakonom (drugi odstavek 14. člena Ustave). Pobudnica očitno meni, da je vsaka zakonska določba, ki se sklicuje na smiselno uporabo neke druge zakonske določbe, zaradi morebitne nedoločnosti v neskladju z Ustavo. Zakonske določbe, ki se sklicujejo na smiselno uporabo druge zakonske določbe, niso same po sebi v neskladju z Ustavo. V neskladju z Ustavo bi bile le v primeru (tako kot tudi vse druge zakonske določbe), če z ustaljenimi metodami razlage ne bi bilo mogoče ugotoviti njihove vsebine. Tega pa pobudnica za konkretni primer ne zatrjuje. Pobudnica prav tako ne utemelji, zakaj naj bi bila ta določba v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave.

54. Pobudnica izpodbija tudi 19. člen ZViS-E, ki določa, da prenehata veljati 47. in 49. člen ZViS-D, kar naj bi povzročilo prenehanje veljave zakonskih prehodov. S tem naj bi povzročila neenakost med udeleženci visokošolskih študijev, kar naj bi bilo v neskladju s 14. členom Ustave. Tudi ta očitek je neutemeljen. Določba 49. člena ZViS-D je prenehala veljati zato, ker je zakonodajalec usklajitev ravni izobrazbe na novo uredil. Morebitno neenakost, ki naj bi zaradi tega nastala med udeleženci visokošolskih študijev, je Ustavno sodišče presojalo v okviru določb ZViS-E, ki so na novo uredila prehod (prvi odstavek 15. člena ZViS-E). Člen 47 ZViS-D pa se je nanašal na javno agencijo, Svet za evalvacijo visokega šolstva in Nacionalno komisijo za kvaliteto visokega šolstva. Te določbe niso več potrebne, ker ZViS-E te subjekte ukinja.

55. Glede na navedeno pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti sedmega odstavka 33. člena ZViS ter 10. člena, drugega odstavka 15. člena, 16., 17. in 19. člena ZViS-E ni utemeljena. Zato jo je Ustavno sodišče zavrnilo (7. točka izreka).

C.

56. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi drugega odstavka 26. člena, 21., 43. in 48. člena ZUstS ter tretje alineje tretjega odstavka Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07) v sestavi: predsednik Jože Tratnik ter sodnici in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, dr. Franc Grad, mag. Marta Klampfer, mag. Miroslav Mozetič, dr. Ciril Ribičič in dr. Mirjam Škrk. Odločbo je sprejelo soglasno, razen glede 5. točke izreka, ki jo je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasovala sodnica Škrk.

Jože Tratnik
Predsednik

zanj dr. Ciril Ribičič
Podpredsednik